

ἤδη πρόσθετος ὢν, παρὰ τοῖς ἀειμνήστοις Διδασκάλοις τοῦ Γένους Ἀρσενίῳ Ἱερομονάχῳ ἐκ Σηλυβρίας τῷ ὕστερον Προικοννήσου Ἀρχιερεῖ, Ἡλίῳ τῷ Κυπρίῳ καὶ Σεργίῳ Μακρῶν τῷ ἐξ Ἀγράφων (1), ὅλην τὴν σειρὰν τῆς Ἐγκυκλίου Παιδείσεως, συνισταμένης τότε εἰς ἀκριβῆ καὶ λιπαρὰν ἐκμάθησιν τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας καὶ Γλώσσης, καὶ εἰς ἐπίμονον σπουδὴν περὶ τὴν Θεολογίαν καὶ Φιλοσοφίαν.

§. 3. Ἡ Φιλοσοφία αὕτη Ἀριστοτελίζουσα διετηρεῖτο μετὰ θρησκευτικῆς ἀκριβείας ἐν τῷ αὐτῷ σταθερῷ συστήματι, διεκδικουμένη ὑπὸ τῶν Κληρικῶν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἔτι ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Πατριάρχου Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου, Ἀριστοτελικοῦ φιλοσόφου καὶ καθιδρυτοῦ, ἢ μᾶλλον, ἀνακαινιστοῦ τῆς Πατριαρχικῆς ταύτης Σχολῆς. Ἐν τῷ αὐτῷ τῆς Φιλοσοφίας συστήματι, τῷ ἀπὸ Ματθαίου τοῦ Καμαριώτου, τοῦ πρώτου μετὰ τὴν ἄλωσιν ἀναλαβόντος τὴν Σχολαρχίαν, (διορισθέντος ὑπὸ τοῦ Γενναδίου, ὡς σοφοῦ ἀνδρὸς, Διδασκάλου τῶν τέκνων τῶν πενήτων) διατηρηθῆντι εὐσταθῶς καὶ ὑπὸ τῶν μετ' αὐτὸν ἐν τῇ Σχολῇ Σχολαρχησάντων, Μανουὴλ τοῦ Κορινθίου, Ἰωάννου καὶ Θεοδοσίου τῶν Ζυγομαλάδων καὶ Φραγκίσκου Κόκκου, διέπρεψαν ἀκολούθως, ὡς Σχολάρχαι τῆς αὐτῆς σχολῆς, καὶ οἱ διασημότεροι τῶν μεταγενεστέρων σοφῶν Ἑλλήνων, ὅποιοι ὑπῆρξαν Θεόφιλος ὁ Κορυδαλεὺς (2), Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος ὁ ἐξ ἀπορρήτων (ἔρ. ἐν τέλ. τῆς Βιογρ. Σημ. Α΄.) καὶ ἄλλοι πολλοὶ (3)· καὶ ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ συστήματος ἀντεπάλαιε τότε (1763—1775) πρὸς τοὺς δι' Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως τὴν τῆς Σχολῆς εἴσοδον εἰσβιάζοντας νεωτερισμοὺς τῶν Λωκίων, Βακῶνων καὶ Καρτεσιῶν, Σαμουὴλ (4) ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἀνὴρ λίαν λαμπρὸς μὲν ἐκ τε τοῦ γένους, ὡς ὢν ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Χαντζεριδῶν, ἐκ τε τῆς βαθείας παιδείας τε καὶ πολιτικῆς συνέσεως, ἀλλ' ἀχωρίστως ταῖς τοῦ Ἀριστοτέλους δόξαις προσκείμενος, ὡς ἀκροατῆς Ἰακώβου τοῦ Ἀργείου, ἀπταίστους ταύτας πρεσβεύων.

(1) Ὅτι φοιτητὴς τούτων ὑπῆρξεν, αὐτὸς οὗτος ἀναφέρει ἐν τῇ «Περὶ τῆς Βυζαντινῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς Συγγραφῇ αὐτοῦ, λέγων ἐν §. 32, οὕτως:

«Τούτου μὲν τοῦ Ἀρσενίου καὶ τοῦ ἐπαναλαβόντος τὴν Σχολὴν Ἡλία ἠκροάσθημεν καὶ ἡμεῖς· εἶτα δὲ παρὰ Σεργίου τῆς Λογικῆς. Κατὰ δὲ τὸ 1788 ἔτος, ἔτος τῆς ἡλικίας ἡμῶν ἀνύοντες τὸ δέκατον ὄγδοον, τὰ τῆς πόλεως ἐβῶσθαι λιπόντες, τῆς ἐπὶ ξένης φεροῦσης ἠψάμεθα, ἔπου ἐδιδάχθημεν ὑπὸ Ὀρθοδόξων Καθηγητῶν Λατινιστῶν τὰ μετὰ τὴν Λογικὴν, Ὀντολογίαν, Φυσικὴν τε Μεταφυσικὴν καὶ ἠθικὴν Φιλοσοφίαν, ἐφ' οἷς καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς ἱερὰ τῆς Θεολογίας συνημμένης τῇ Δογματοπολεμικῇ.»

(2) Ἰδ. ἔμπροσθ. ἐν τῇ «Περὶ τῶν μετὰ τὴν ἄλ. ἐκ τοῦ Κλ. Ἀριθ. Γ΄.» καὶ ἐν τῇ «Περὶ τῆς Πατριαρ. Σχολ.» §. 14.

(3) Ἰδ. αὐτόθι §. 15 καὶ ἐφεξῆς.

(4) Ἰδ. ἐν τῇ, μετὰ τὴν ἄλ. ἐκ τοῦ Κλ. Ἀριθ. ΜΑ΄. καὶ ἐν τῇ, Περὶ τῆς Πατριαρ. Σχ. §. 27.